

عنوان مقاله:

خیام و شاعران روس (نقد و بررسی جایگاه خیام و خیام پژوهشی در روسیه)

محل انتشار:

پژوهشنامه انتقادی متون و برنامه های علوم انسانی، دوره 20، شماره 8 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسندگان:

مرضیه یحیی پور - استاد زبان و ادبیات روسی، دانشکده زبان ها و ادبیات خارجی، دانشگاه تهران، ایران

جان اله کریمی مطهر - استاد زبان و ادبیات روسی، دانشکده زبان ها و ادبیات خارجی، دانشگاه تهران، ایران.

تاتیانا ولادیمیروونا مالتسوا - استاد دانشگاه دولتی آ.س. پوشکین لنینگراد، سن پترزبورگ، روسیه

خلاصه مقاله:

خیام، شاعری از «کرانه‌های زعفرانی» و با شهرت جهانی، به دلیل رباعیات دلفریب، اندیشمندانه و فلسفی‌اش در کنار سایر شاعران «سرزمین کهن» ایران، در صدر محفل شعر و ادب روسیه تکیه زده است. هدف ما در مقاله، معرفی و نقد ترجمه‌های رباعیات خیام به زبان روسی و نشان‌دادن تأثیرگذاری اشعار و اندیشه‌های او بر مترجمان و شاعران روسی است. مترجمان، ایران‌شناسان، دیپلمات‌ها و شاعران روسی نقش چشمگیری در شناساندن خیام به جامعه روسی را داشتند. خیام صفحاتی از دفتر اشعار توراورف، چاچیکف، سورکوف، کدرین، ایوایف، سائیکف، ویناکوروف، پلی‌ستسکی، یسنین و حمزه‌تف را به‌خود اختصاص داده است. مطالعات نشان می‌دهد که شاعران روس علاوه بر مدح خیام، گاهی نیز برای بیان ایده اثر خود، با کلامی از خیام به‌عنوان اپیگراف اشعار خود را شروع کرده‌اند. با بررسی‌های انجام شده به این نتیجه می‌رسیم که رباعیات خیام برای اکثر اندیشمندان سرچشمه الهام اندیشه‌های فلسفی و عرفانی و منبعی برای اشباع خلاء معنوی، درک «اسرار ازل»، حل معمای «دنیای کهن» و جهان‌شناسی به‌حساب می‌آید. بررسی اشعار مورد مطالعه در مقاله، حاکی از آن است که رباعیات خیام، درهای رازآلود و اسرارآمیز جهان هستی را به روی اکثر اندیشمندان و خوانندگان روسی گشوده و مستی شراب هستی را به آنها چشاند است، گرچه برخی نیز به دلیل تضاد و تناقض در اشعار خیام، به‌ظن خویش برداشت‌های متفاوتی از اشعار او داشتند.

کلمات کلیدی:

خیام، رباعیات، شاعران روس، ادبیات روسی، ترجمه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1125730>

